

Vaticà

Jo arribava cada matí, poc després de les vuit, a un lateral de la plaça de Sant Pere, passava per davant d'una sastreria eclesiàstica on s'exhibien models diversos per a cardenals, bisbes i altres monsenyors de la cúria, sotanes elegants, mitres, casulles i capells. Després travessava la plaça, al centre de la qual sempre hi havia un dels increïbles bojos de Roma, agenollat, amb els braços oberts i cridant: "O Gesù, Signore, perdona i nostri peccati", incansablement. A l'altre costat de la plaça, darrere de la columnata, hi havia la porta on els guàrdies suïssos, que ja em coneixien, em saludaven amb un "Buon giorno, professore", i llavors entrava als patis interiors del Vaticà, passava pel *cortile Borgia* (els Borja són els únics que tenen un pati, una torre i uns apartaments dedicats al seu nom, i no devien ser tan terribles i rèprobes quan el nom s'ha conservat fins els nostres dies als palaus dits apostòlics), i enfilava l'escala cap a la biblioteca. En aquells patis interiors hi ha portes de bronze i de fusta massissa que donen a institucions reservades, mig religioses mig civils, mig econòmiques mig pastorals, i hom comprova i constata que l'Església Romana no és una multinacional com les altres: no és efímera sinó permanent, no té residència en edificis lleugers de vidre i de plàstic sinó en palaus robustos de pedra picada. Dins d'aquells patis, trobava cada dia mongetes de servei, diligents i discretes, monsenyors amb carteres de cap de negociat, i bisbes i cardenals que hi passejaven conversant, refregant-se suaument les mans davant del pit i amb el cap una mica inclinat de costat, a la manera d'aquells gestos característics de Giulio Andreotti. A la biblioteca, monjos de grans barbes blanques tecleaven ordinadors portàtils, erudits d'arreu del món llegien patracols venerables, i una investigadora sueca preparava una tesi teològica sobre Alexandre VI. A l'hora del cafè, a l'absis d'una petita capella medieval que feia de cafeteria, es produïa la que devia ser l'única barreja de tot aquell personal heterogeni: cardenals, professors, monsenyors de la cúria, empleats, i supose que més d'un responsable de les

Joan Francesc Mira

confuses finances vaticanes. Allà dins les veus sempre són baixes, els gestos continguts, les mirades discretes i modestes, i tot plegat (patis, edificis, portes robustes, corredors i escales, monges, prelats, investigadors d'arxiu i

biblioteca, l'aire subtil carregat d'història activa i de moltes més preguntes que respostes) forma el conjunt humà i urbà més extraordinari de la terra.

Aquest petit regne independent de mig quilòmetre quadrat, aquesta monarquia electiva amb sobirans insegurs que són alhora l'autoritat religiosa més segura i poderosa del món, aquest recinte històric que és un petit estat emmurallat, aquests palaus que no són ni l'Escorial ni el Kremlin ni Versalles i tampoc la Ciutat Prohibida de Pequín, tot això forma un espai absolutament únic, combinació d'esperit i de pedra, de religió, diplomàcia i política, de servei a les ànimes i de finances no sempre confessables, d'homes de Déu i d'ambicions de poder. Cal tenir tot això present (i repassar una mica la història...) aquests dies, quan la premsa publica notícies de dossiers vaticans perillous, de filtracions massives de documents interns, de lluites de cardenals i de partits, i d'altres mostres d'un estat de crisi que, d'altra banda, ha sigut sempre l'estat natural del Vaticà. I aquestes són, segurament, les convulsions finals d'aquest pontificat, com els de Pius XII, Pau VI o Joan Pau II varen tindre les seues. La destitució fulminant de Gotti Tedeschi, responsable de l'Institut per les Obres de Religió (la banca vaticana), la detenció de Paolo Gabriele, dit *Paoletto*, el majordom del papa, i altres fets més o menys escandalosos, són mostres de fosques lluites de bàndols dins i fora de la cúria, i de la posició incerta del secretari d'estat, Tarcisio Bertone. I al fons de tot, la figura trista i distant del sobirà: Benet XVI, aïllat, impotent, sense esperança, incapaç d'aguantar ferm el timó en aquell petit món ple de cobdícia i d'ambicions, de negociacions i de complots, i de visions oposades sobre l'Església present i futura. Més o menys com ha estat sempre, a l'interior dels murs del Vaticà.

“Aquest petit regne independent de mig quilòmetre quadrat, aquesta monarquia electiva amb sobirans insegurs que són alhora l'autoritat religiosa més segura i poderosa del món, aquest recinte històric que és un petit estat emmurallat, aquests palaus que no són ni l'Escorial ni el Kremlin ni Versalles i tampoc la Ciutat Prohibida de Pequín”